

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

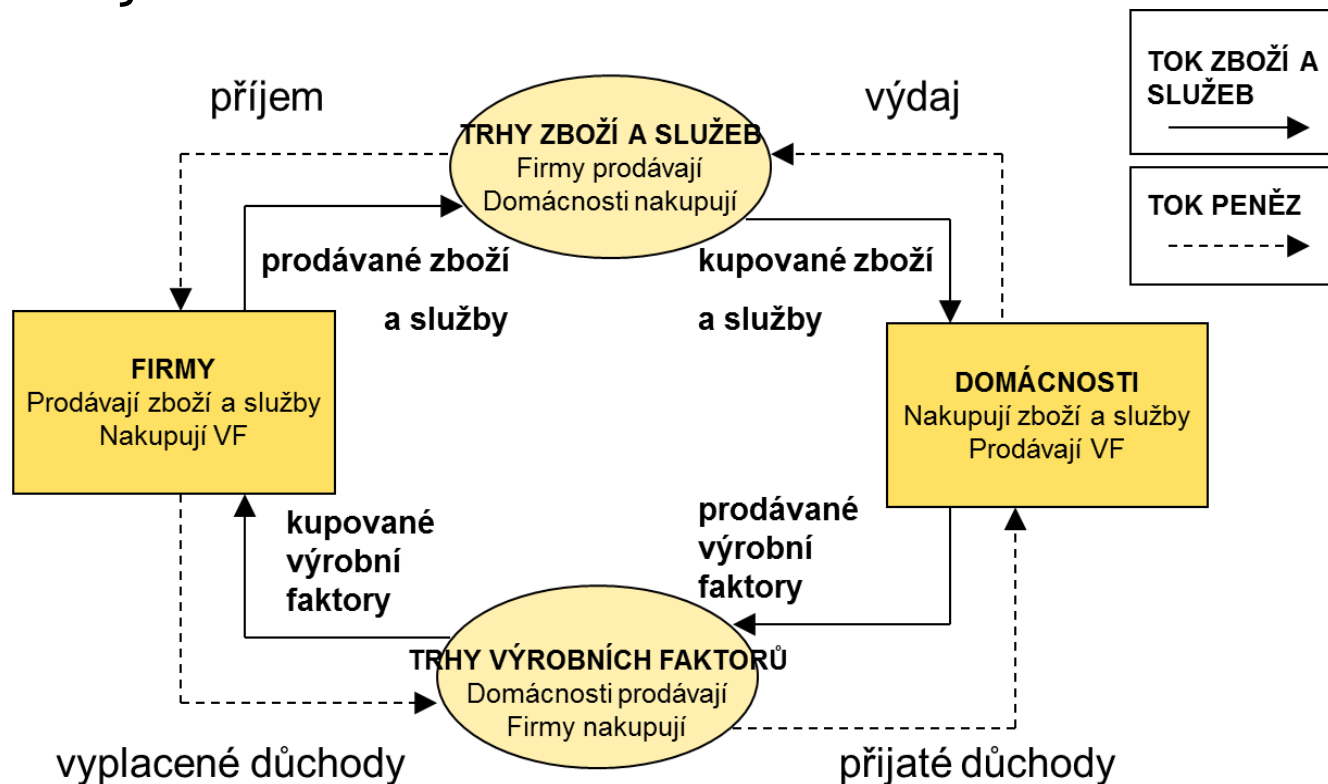
Ekonomie pro pedagogy 1

podzim 2019

Úvod do mikroekonomie

Zkoumání jednotlivých subjektů působících v ekonomice:

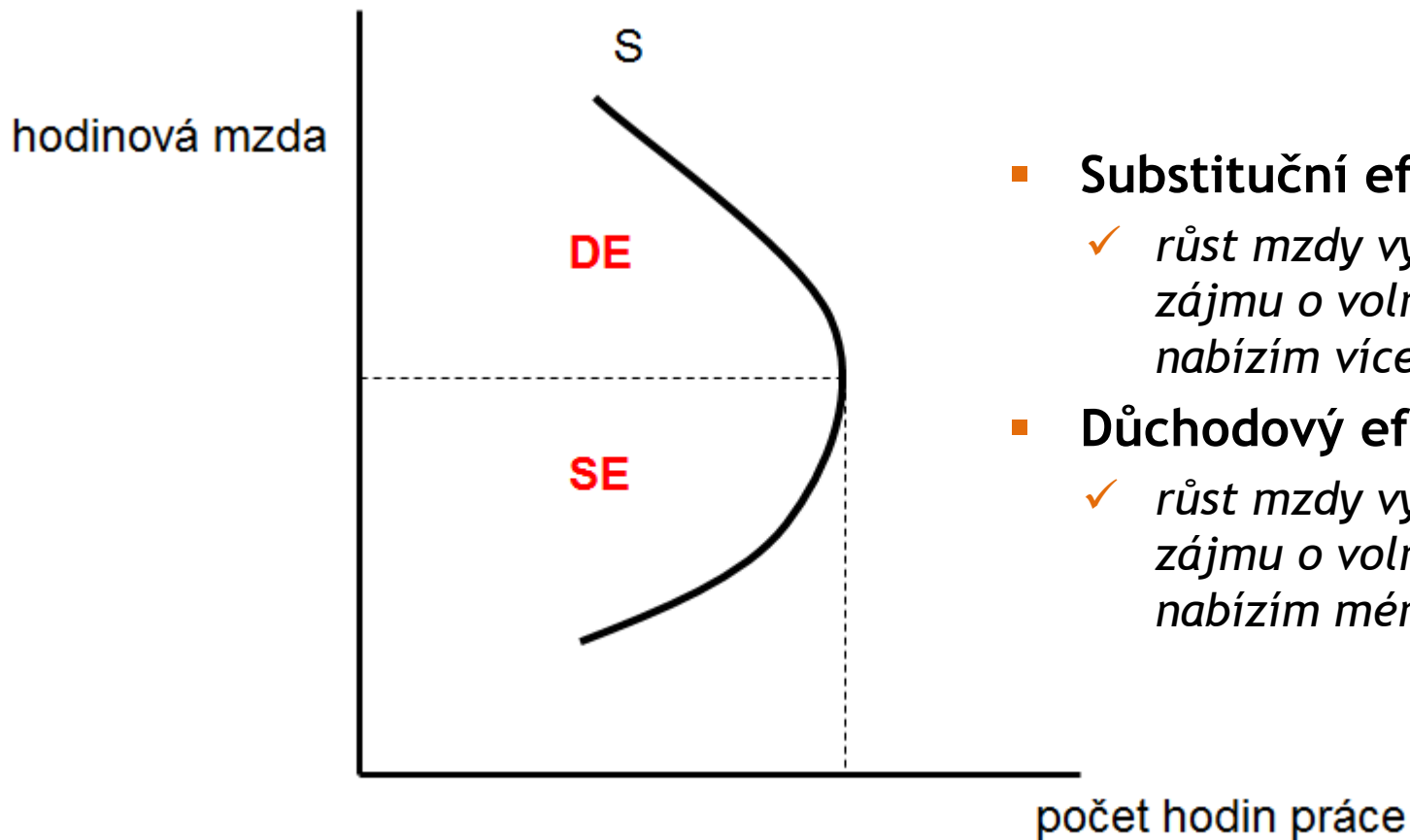
- Domácností / jednotlivců
- Firmem

Výrobní faktor práce - Trh práce

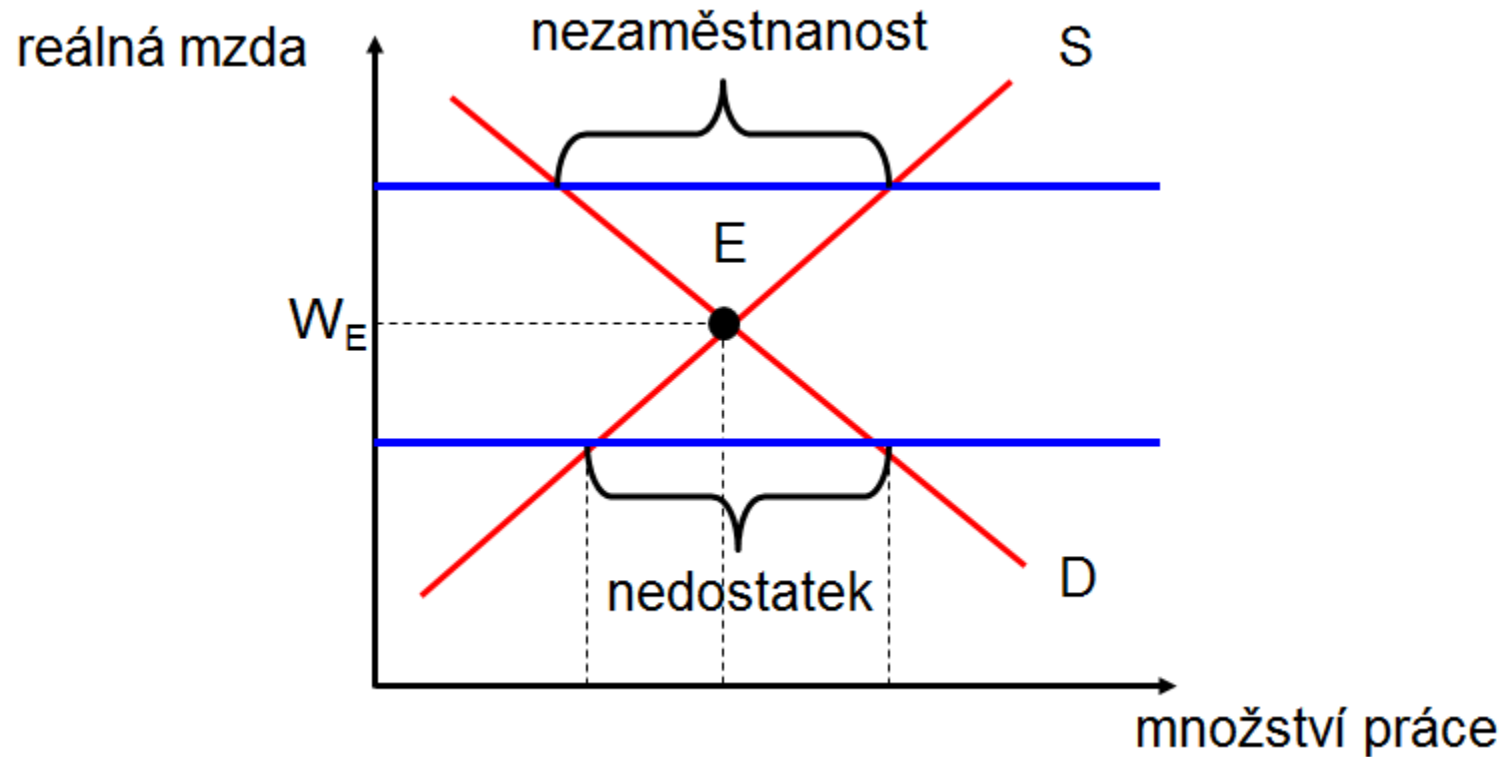
- **Poptávka po práci**
  - ✓ *Odvozena od produkční funkce - objemu produkce*
  - ✓ *Tvořena firmami*

- **Nabídka práce - tvořena domácnostmi**
  - ✓ *Rozhodování mezi prací a volným časem*

- **Nominální mzda**
  - ✓ *změna mzdy může ovlivňovat chování zaměstnance jenom dočasně*

- **Reálna mzda**
  - ✓ *změna mzdy ovlivňuje chování zaměstnance dlouhodobě*

Individuální nabídka práce

- **Substituční efekt (SE)**
  - ✓ *růst mzdy vyvolá snížení zájmu o volný čas (= nabízím více práce)*
- **Důchodový efekt (DE)**
  - ✓ *růst mzdy vyvolá zvýšení zájmu o volný čas (= nabízím méně práce)*

Trh práce – agregované veličiny

Mzda

- **Cena práce**
- **Minimální mzda**
  - ✓ *Stanovená státem*
  - ✓ *Dopad na trh práce:*
    - ❖ *menší než rovnovážná mzda = bez vlivu*
    - ❖ *větší než rovnovážná mzda = nezaměstnanost*
- **Průměrná mzda**
  - ✓ *Aritmetický průměr vs. medián*

Mzda

- Minimální mzda

<http://www.mpsv.cz/cs/871>

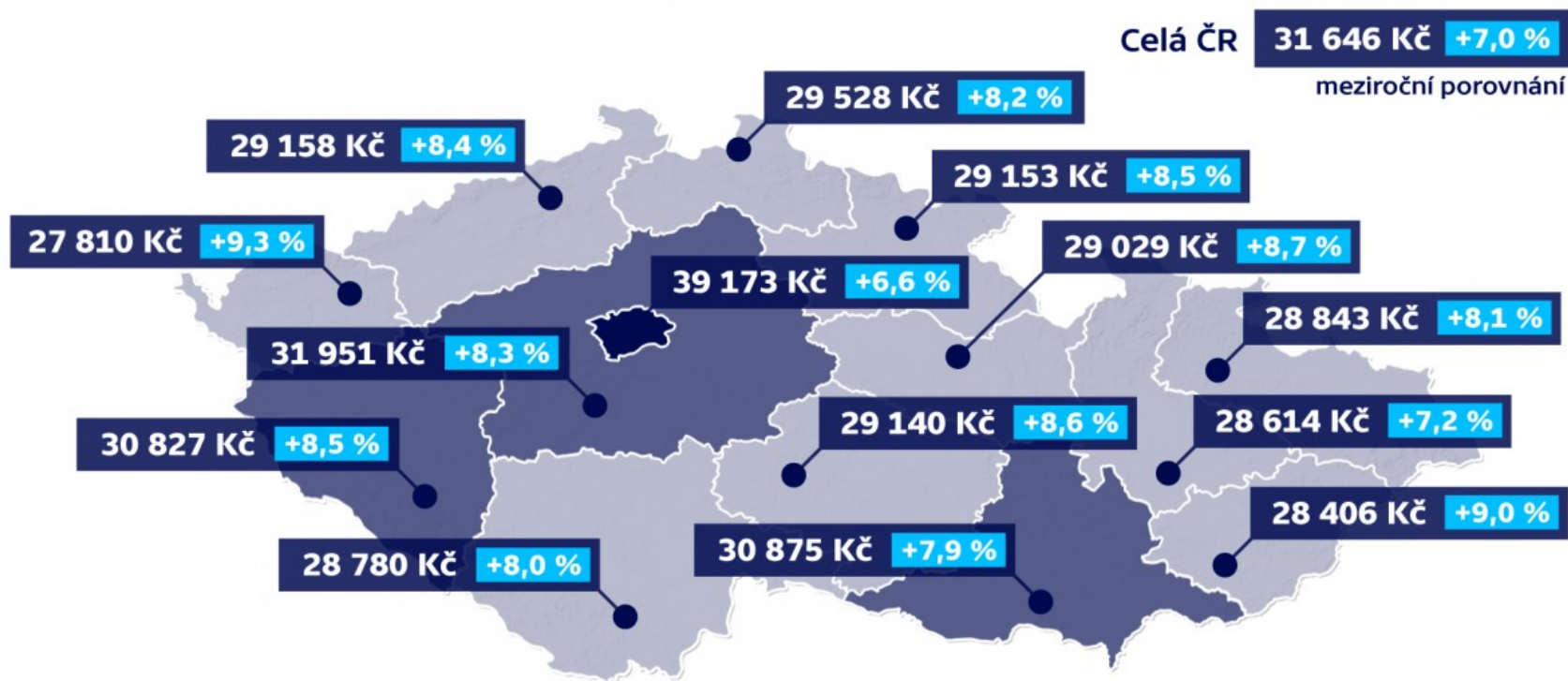
- Průměrná mzda

<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=30852>

<https://www.mpsv.cz/ISPVcharavypis.php>

Průměrná mzda

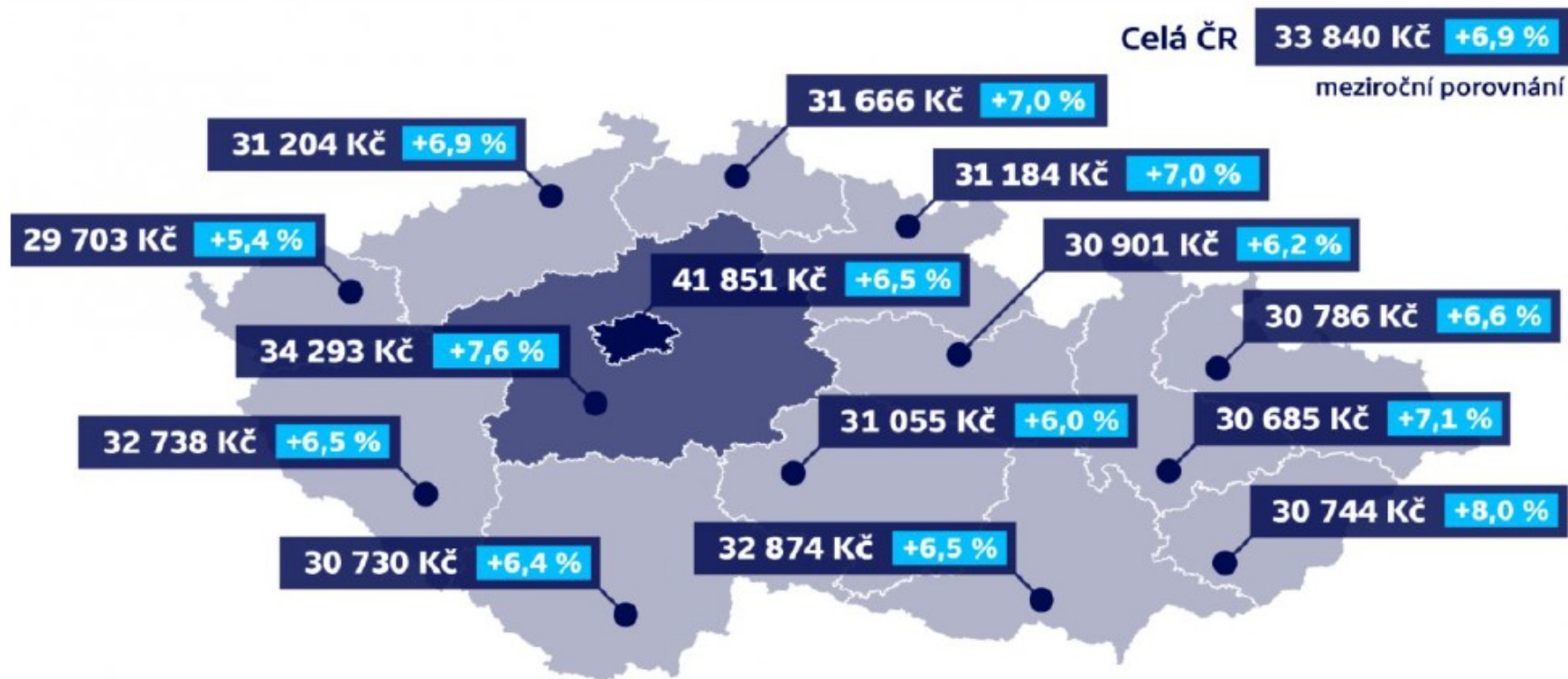
Průměrné hrubé měsíční mzdy v krajích ČR ve 4. čtvrtletí 2017

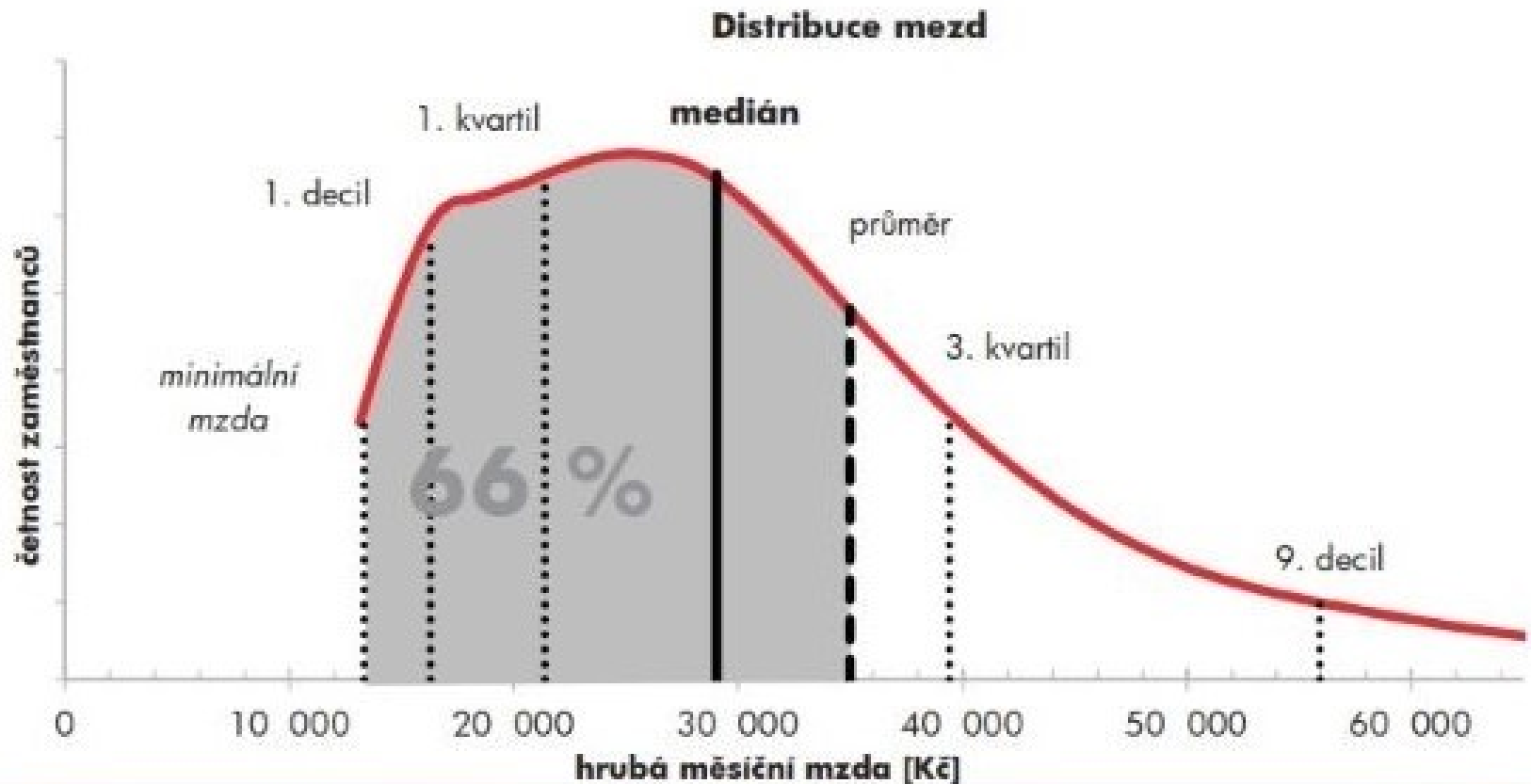

Průměrná mzda

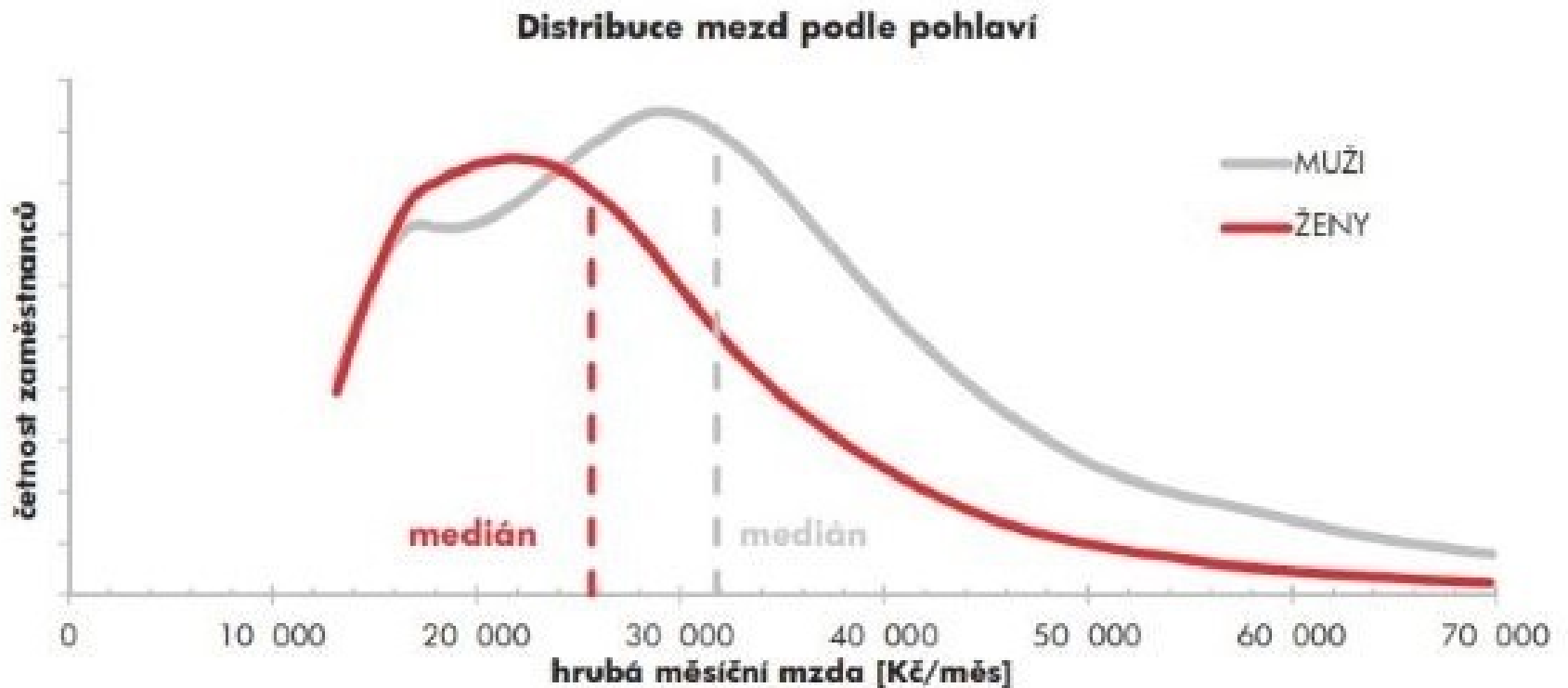
Průměrné hrubé měsíční mzdy v krajích ČR ve 4. čtvrtletí 2018

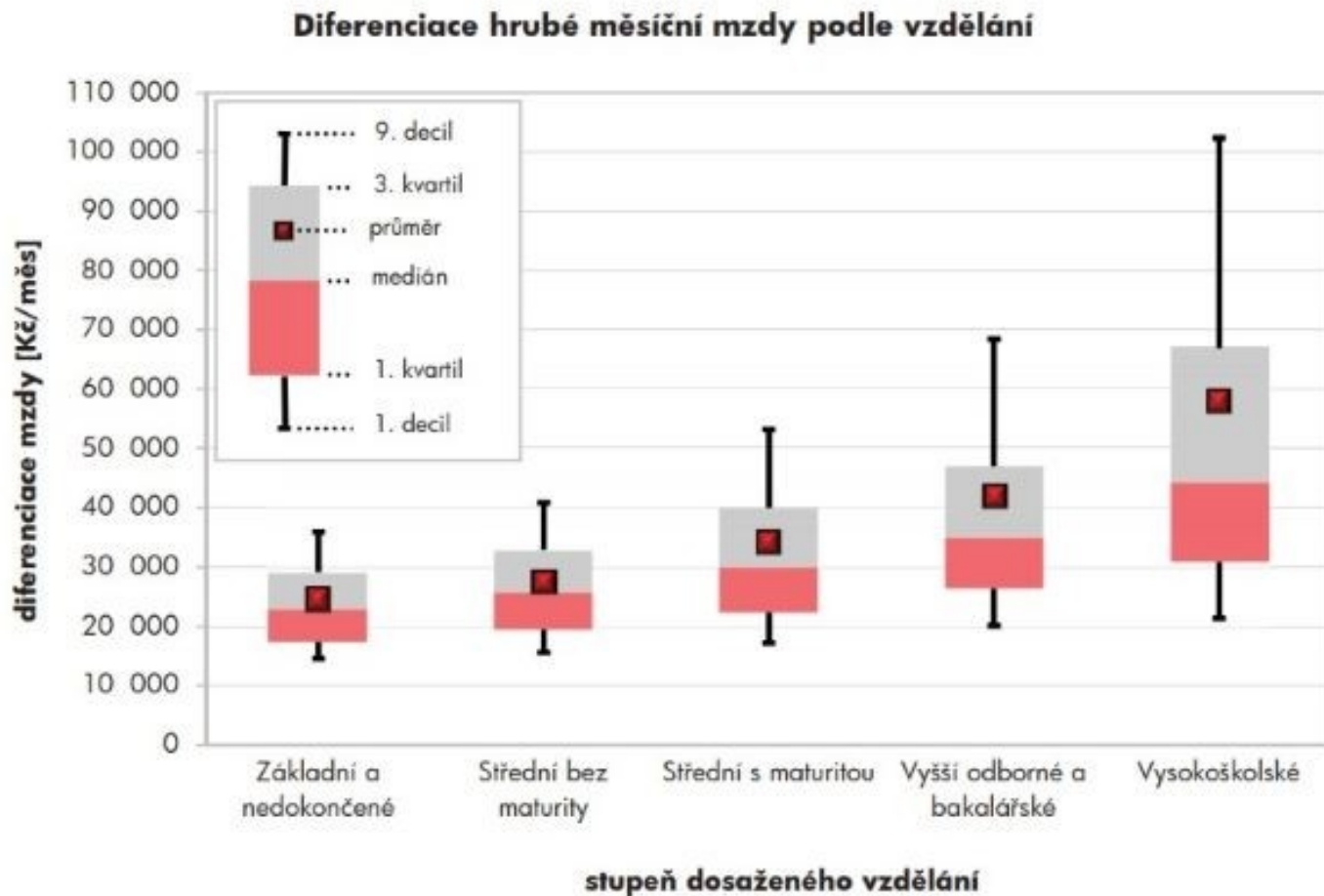
Distribuce mezd - Medián

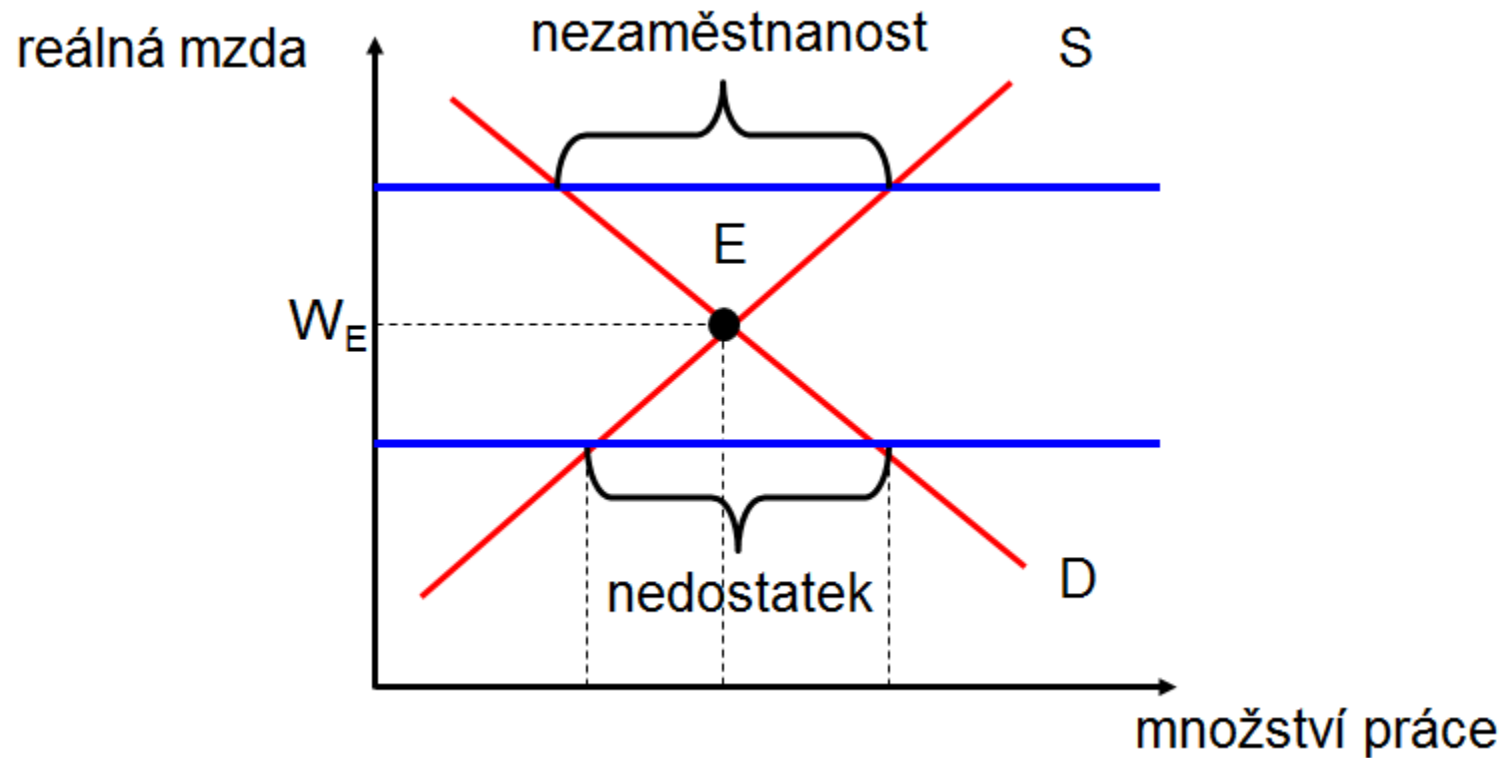
Distribuce mezd - Pohlaví

Distribuce mezd - Vzdělání

Trh práce – agregované veličiny

Klasifikace na trhu práce

- **Ekonomicky neaktivní** jsou lidé v důchodu, ženy na mateřské dovolené, ženy pečující o děti v domácnosti, studenti, osoby dlouhodobě nebo trvale práceneschopné a lidé, kteří práci nehledají.
- **Zaměstnaní** jsou lidé 15-ti letí a starší (bez horní věkové hranice), kteří vykonávají jakoukoli placenou práci, a dále ti, kteří práci mají, ale právě nepracují z důvodu nemoci, stávky nebo dovolené.

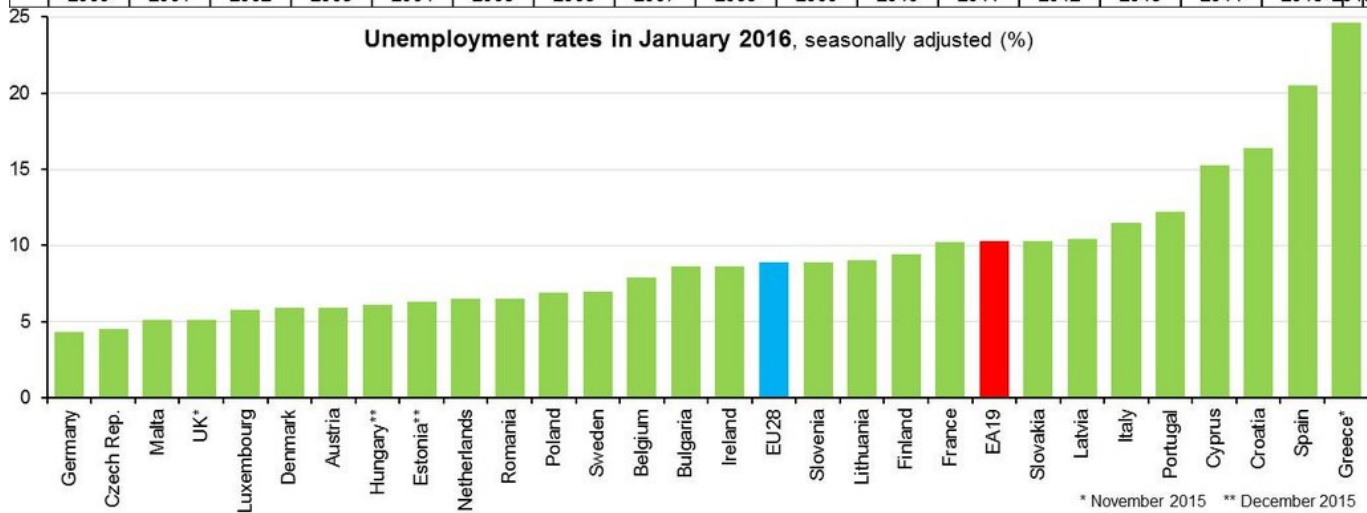
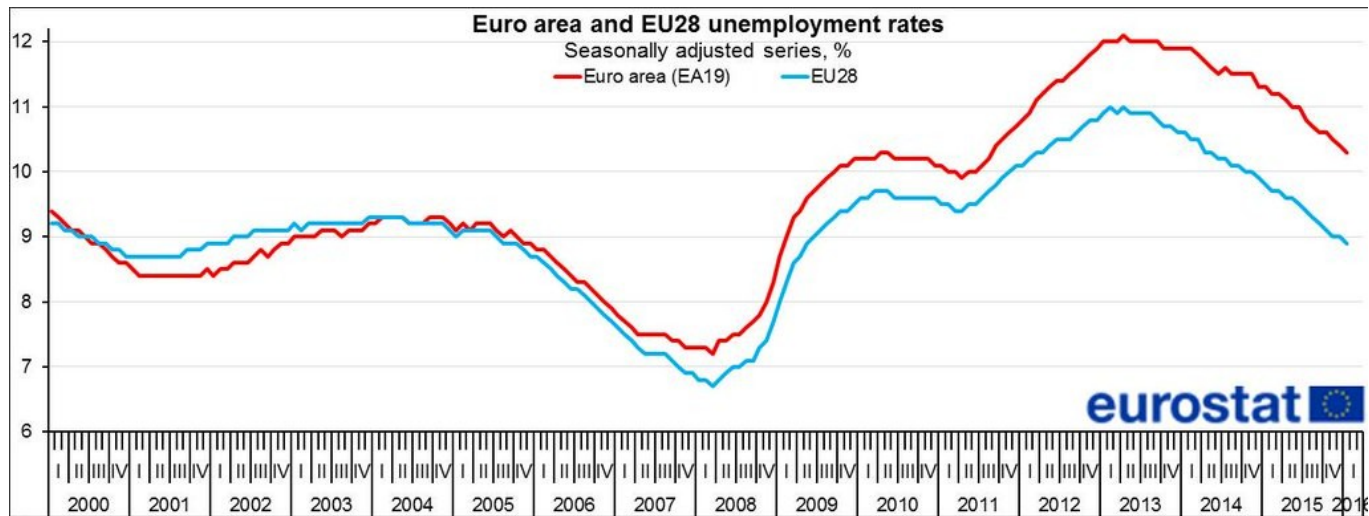
Klasifikace na trhu práce

- **Nezaměstnaní** jsou všechny osoby 15-ti leté a starší (bez horní věkové hranice), které ve sledovaném období souběžně splňovaly tři základní podmínky:
  - ✓ *Byly bez práce (ani v placeném zaměstnání, ani sebezaměstnání)*
  - ✓ *Hledaly aktivně práci (tj. byly registrované u úřadu práce či jinými způsoby, viz níže)*
  - ✓ *Byly připraveny k nástupu do práce (tj. během referenčního období byly k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání)*

Nezaměstnanost

- Nevyužívání výrobního faktoru práce, a z toho vyplývající plýtvání zdroji a nedosažení PPF
- Deprivace nezaměstnaných
- Sociální, regionální a politické problémy spojené s nezaměstnaností

- **Frikční:**
  - ✓ *hledání nové práce*
- **Strukturální:**
  - ✓ *útlum/ expanze odvětví - rekvalifikace*
- **Cyklická:**
  - ✓ *pokles výkonu ekonomiky (všechna odvětví)*

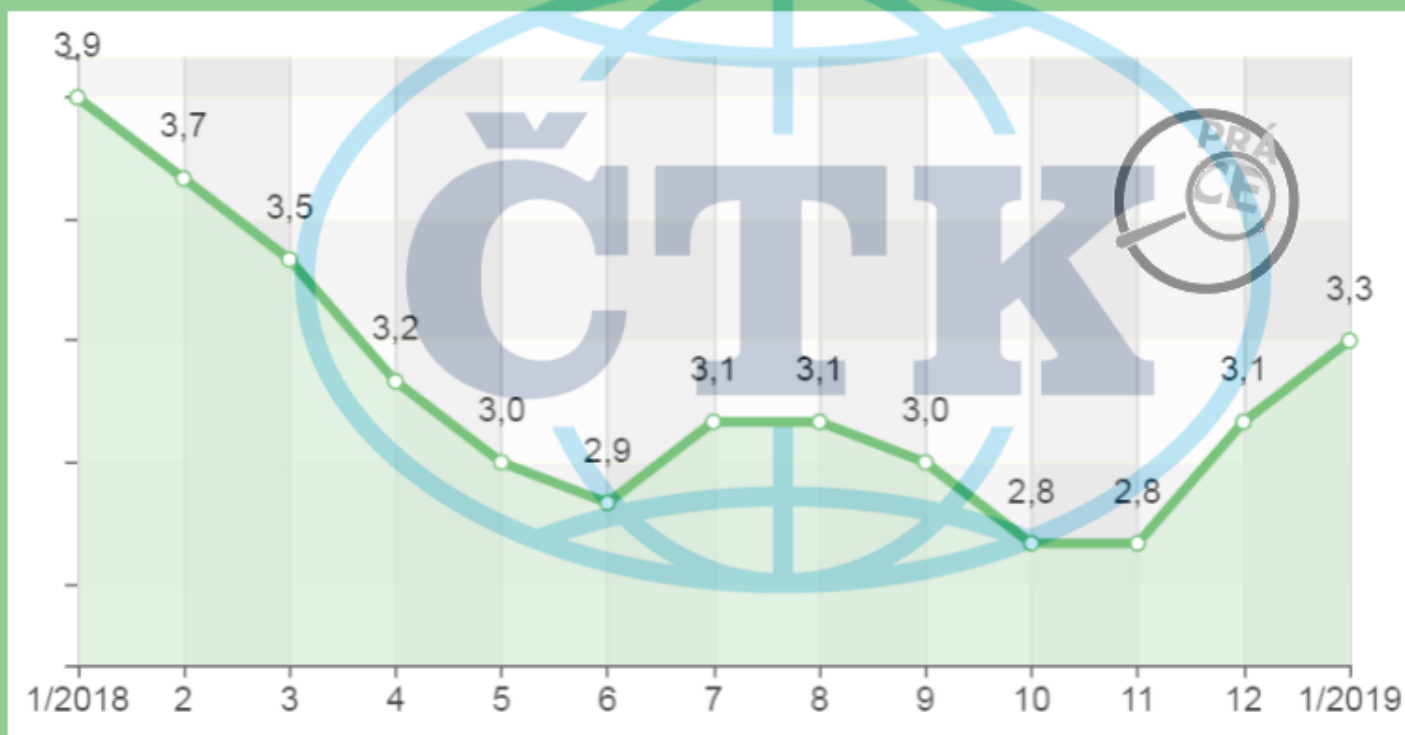

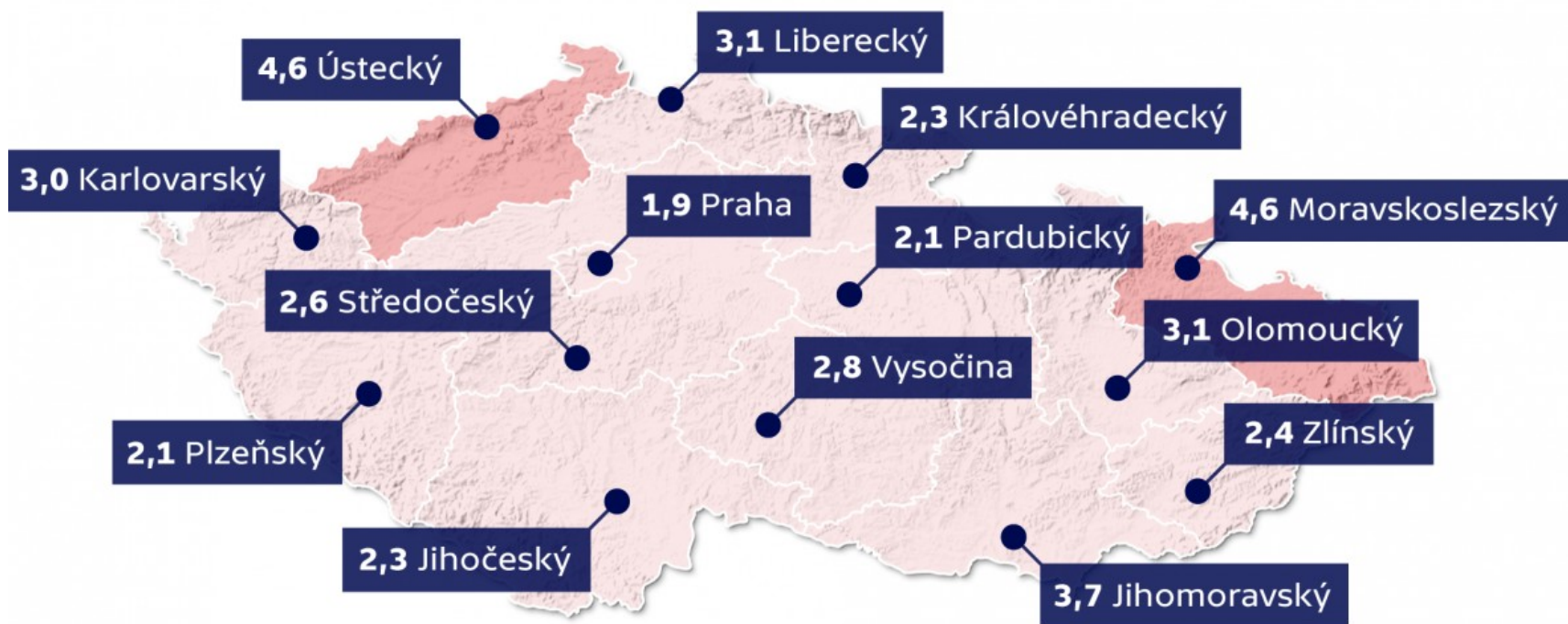
Nezaměstnanost v Česku

podíl nezaměstnaných osob ve věku 15 - 64 let

dosažitelní uchazeči o zaměstnání	223.301
uchazeči o zaměstnání	245.057
volná pracovní místa	331.453

Nezaměstnanost v krajích ČR – březen 2019 (v %)

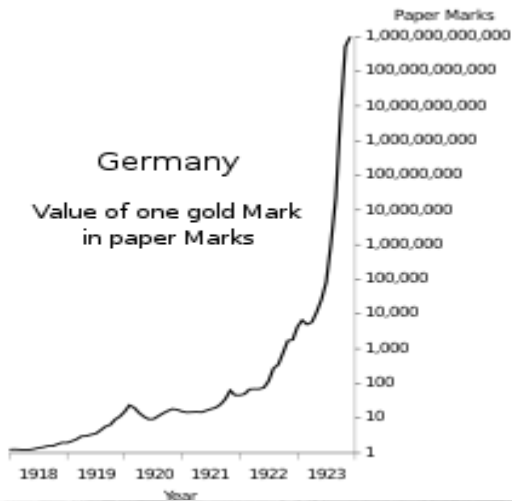

Inflace

= Měření životních nákladů = růst **cenové hladiny** v ekonomice

- **deflace** = pokles cenové hladiny v ekonomice (*záporná inflace*)
- **desinflace** = pokles inflace (*př. $Inflace_{2016} = 10\%$ / $Inflace_{2017} = 8\%$ ...*)

- **NÁKLADOVĚ TLAČENÁ:**
  - ✓ *nabídkové šoky (mzdy, ceny surovin)*

- **POPTÁVKOVĚ TAŽENÁ:**
  - ✓ *poptávka je vyšší než dostupnost zboží a služeb*

Inflace v historickém kontextu

Inflace

Druhy inflace podle výše:

- Mírná (*inflace nižší než růst produktivity práce - několik %*)
- Pádívá (*inflace vyšší než růst produktivity práce - několik desítek %*)
- Hyperinflace (*inflace poškozující ekonomické vztahy - několik tisíc %*)

Druhy inflace podle očekávání:

- anticipovaná (*inflace na očekávané úrovni*)
- neanticipovaná (*inflace vyšší než očekávaná*)

- ✓ Vliv inflace na vztah věřitel - dlužník.
- ✓ Vliv inflace na růst mezd = nominální vs. reální růst mezd

Měření inflace

- Cenové indexy
- CPI = index spotřebitelských cen
- Celkové náklady na výrobky a služby typického spotřebitele - spotřební koš

$$\text{Míra inflace} = \frac{\text{CPI (2008)} - \text{CPI (2007)}}{\text{CPI (2007)}} * 100$$

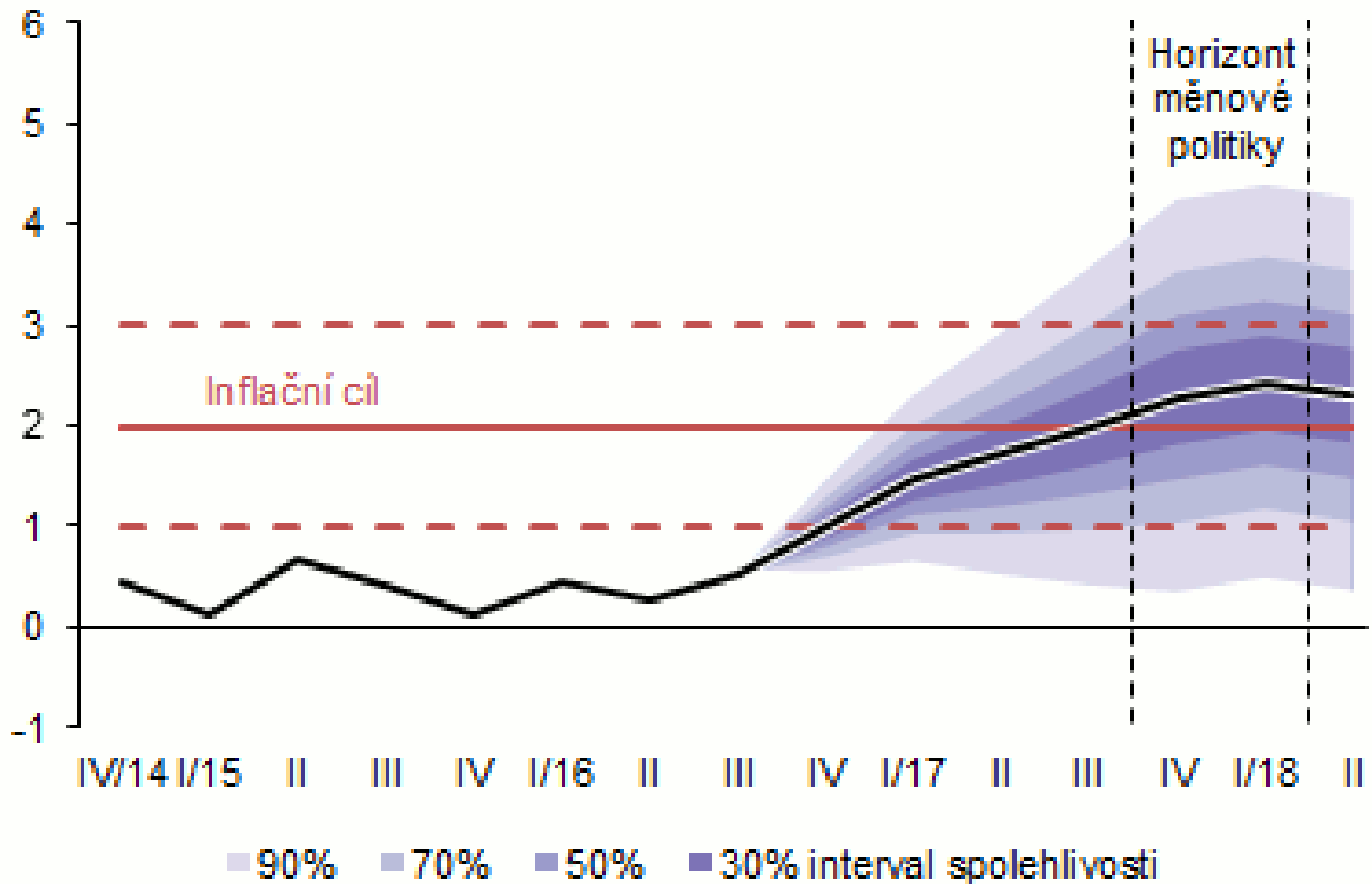
Spotřební koš v ČR

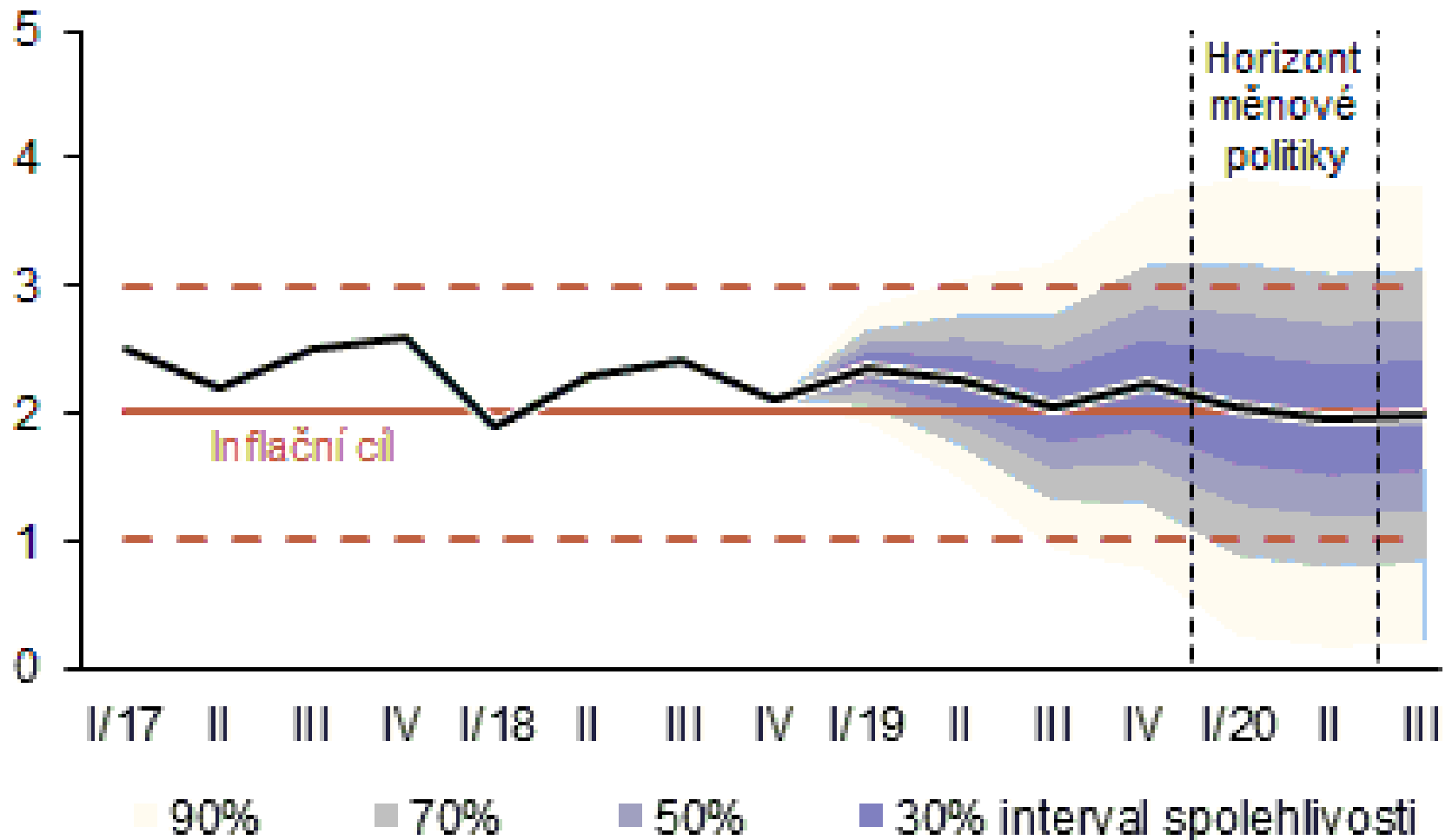
1. Potraviny a nealkoholické nápoje		164
2. Alkoholické nápoje		
3. Odívání a obuv		
4. Bydlení, voda, energie, paliva		
5. Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy		
6. Zdraví		
7. Doprava		
8. Pošty a telekomunikace		
9. Rekreace a kultura		
10. Vzdělávání		
11. Stravování a ubytování		
12. Ostatní zboží a služby		
	Oddíly COICOP	Váha v promile
	1. Potraviny a nealkoholické nápoje	197,6
	2. Alkoholické nápoje, tabák	79,2
	3. Odívání a obuv	56,9
	4. Bydlení, voda, energie, paliva	236,4
	5. Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	67,9
	6. Zdraví	14,4
	7. Doprava	101,4
	8. Pošty a telekomunikace	22,5
	9. Rekreace a kultura	95,5
	10. Vzdělávání	4,5
	11. Stravování a ubytování	74,2
	12. Ostatní zboží a služby	49,5
	Celkem	1 000,00

Druhy indexů

- Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen
- Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku
- Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen k předchozímu měsíci
- Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen k základnímu období (rok 2000=100)
- Možnost konstrukce indexů pro různé skupiny spotřebitelů (důchodci...) nebo sektory ekonomiky (stavebnictví, zdravotnictví...).

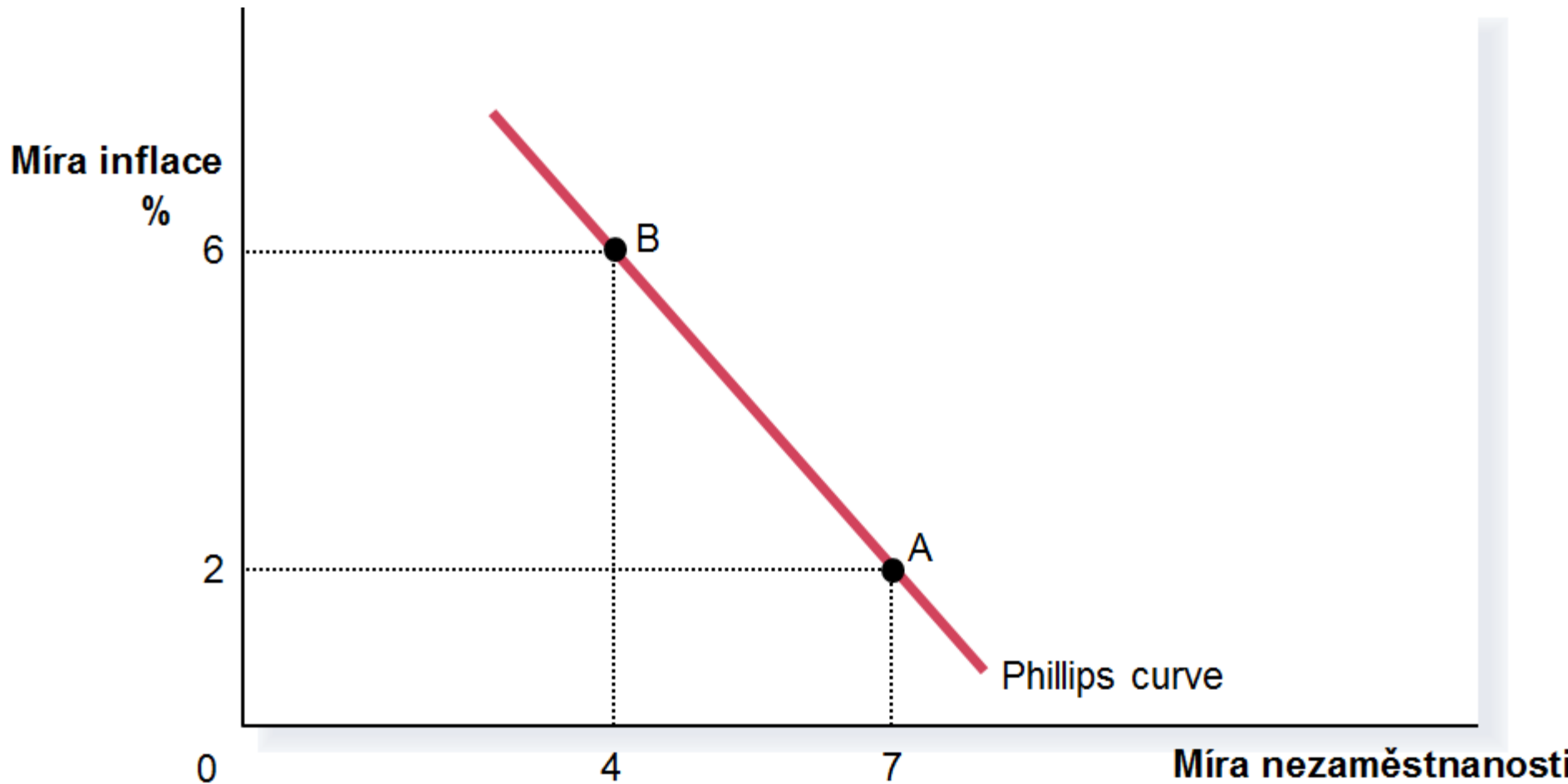
Inflace a nezaměstnanost

- Přirozená míra nezaměstnanosti závisí na různých aspektech trhu práce (*minimální mzda, síla odborů, efektivní mzdy, vyhledávání práce*)
- Inflace závisí především na růstu množství peněz (*kontroluje centrální banka*)

V krátkém období lze volit mezi nezaměstnaností a inflací
= **Phillipsova křivka**

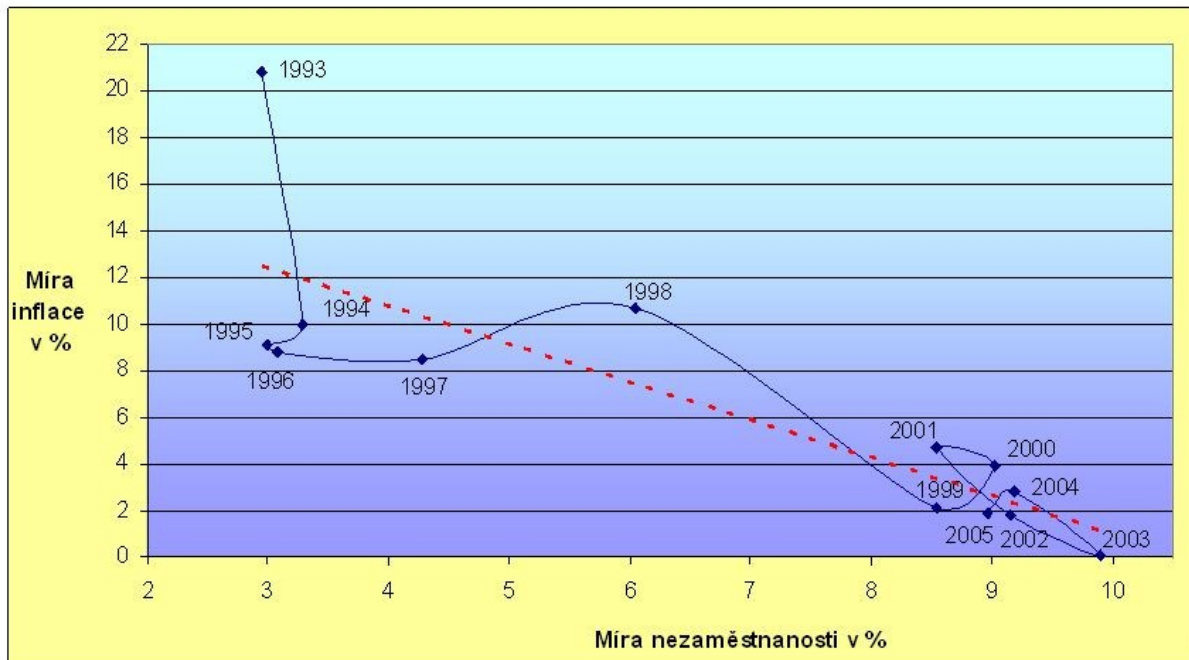

Inflace a nezaměstnanost

Inflace a nezaměstnanost

Phillipsova křivka v ČR

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Masarykova univerzita

Děkuji za pozornost!

Příjemný zbytek dne!